

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Hirschmann, Carl August.; af C. A. Hirschmann ; overs. af H. G. Gad.
Titel Title:	<u>Moralske Fortællinger</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Fridericia : trykt paa S. Hempels Forlag, hos Elmenhoff, 1802
Fysiske størrelse Physical extent:	72 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Hirschmanns
Frotellinger

57.-427.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022981561

Benallinger

Chippewa

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Benallinger

Moralſke Fortællinger

af

E. H. Hirschmann.

O v e r ſ a t

af

S. G. Gad,

Candid. i Theolog.

Trykt paa G. Hempels Forlag,
hos Elmenhoff i Tridericia, 1802.

Abdalla.

En østerlandſk Fortælling.

Gulima beboede et lidet Huus i een af Balsoras Forstæder; man kunde ved første Øjeblik see baade paa det Ud- og Indvendige, at Armod boede her, og dog var den arme Gulima ikke ulykkelig. Hun erhvervede ved sit Arbeids ringe Fortieneste det, hun nødvendigen behøvede, og opdrog sin eeneste øvrige Glæde, sin Søn Abdalla, med største moderlig Kierlighed. Maaskee forkiælede hun ham; thi Drengen var i sit Tode Aar ligesaa eegenſindig som et kongeligt Barn, som Hof-Folkene fordærve. Abdalla nød aldrig den Lykke at blive ved Lærdomme, Udvarſler, Kierlighed og Tugt veiledet, belønnet eller straffet af sin Fader; thi inden han endnu blev født, havde hiin i en Storm paa Havet med sit Liv betalt sin Lyst til at tiene noget, hvilken han som Skipper søgte at tilfredsstille.

Naar Abdalla var ulydig, eller eegen-
 sindig, saa sørgede hans Moder; Taarer flød
 af hendes Øjne, hun følte med fornyet Smerte
 sin Mands Tab, og var bekymret for sin tiere
 Søns tilkommende Skiebne. Jo meer han op-
 vorte, desto meere trykkede hende Følelsen af hen-
 des Uformuenhed at danne ham til et nyttigt
 Lem i det menneskelige Selskab. Uden dette For-
 trin er Mennesket sig selv og andre til Byrde,
 han være saa riig eller fattig! hvor lykkelig er ikke
 de Børns Lod, i hvis Opdragelse Fader og Mo-
 der tage liige redelig Andeel, hvor den eenes Al-
 vørlighed og Standhaftighed ophjælper og styrker
 den andens alt for lemsældige og bløde Sind,
 hvor Æmhed formilder Strænghed, og Mands
 Hierte holder den moderlige Kierlighed i Lige-
 vægt! Engang sad Gulima med sit Qvindes
 Arbeide i Haanden uden for sin Hytte, og bad
 i Stilhed for sin Abdallas Velgaaende, der
 glad hoppede omkring hende, og den Dag havde
 læst og skrevet flittig, og fornøiet med sit eget
 Hoved, med et Stykke Brød i Haanden, var i
 god Lune; da gik en gammel Dervisk *) forbi,

blev

*) En østerlandsk Munk.

blev staaende og bad Gulima, om han ikke maatte sætte sig ved hende paa den lille Bænk; thi han var meget træt af Reisen. Han var ifklædt en lang mørkebrun Kiole, liig en Munkes Kappe med viide Ermer, og en Stord om Livet. Han havde kunns lidet Haar paa Hovedet, et hvidt Skæg, som naaede ham ned til Bryster. Først sad han stille, og fra hans Bryst fremtrængte sig dybe Sukke: men inden et Øjeblik blev han bleeg og zittrede; afmægtig sank han ned. Gulima ilede ham til Hielp, thi Abdalla freeg: Moder den gamle Mand er død! hun var nemlig, saasnart Dervissen havde sat sig ned, gaaet ind i Hytten, for at vederqvæge ham med Epise og ladske ham med en styrkende Drik. I Kammeret havde hun nedtaget sin eeneste Staal Giedde-Mælk og affaaaret et got Stykke velsmagende Brød, som den trætte Vandrer skulde fortære, og derved samle nye Kræfter. Men der laae, eller rettere sagt, støttede han sig til Væggen liig en død, med sit til Brystet nedbøjede Ansigt. Hun løb til og holdt ham for Næsen en Glaske vellugtende Olie, som Josimus hendes Mand

engang i deres Ægteskabs første Dage havde bragt med sig fra Grækenland. Abdalla stød hos og græd.

Den gode Kones Nøje var ikke forgjeves; thi efter saa Djeblikke oplivedes den syge Dersviff, slog Djnene op og trak Aanden igien, og Gulimas Kinder vædedes af Glædestaarer. "Dersom, gamle Mand! det flette Leje i min fattige Bolig, og den maadelige Kost, jeg nyder, ikke er dig modbydelig, sagde hun, saa vær Herre i Huset saalænge, indtil du er fuldkommen helbredet, og igien kan betræde din Reise med sunde Kræfter. Min Omhue skal pleje dig, som en Datter plejer sin Fader, og Abdalla min eeneste Søn vil forkorte dig Tiden, naar jeg for Forretninger forlader min Hytte!.. Oldingen takkede rørt, og slæbde sig, understøttet af den gode Enke, ind i Hytten. Gulima plejede ham, som den fromme Datter plejer sin syge Fader. I Morgenstunden gik hun i Marken, og sankede Urter til en helbredende Drik for ham, og blev siddende til hen paa Natten ved sit Arbeide, for at tiene meer end sædvanlig, efterdi Husets Nødvendighed

heder vare formeerede. Hun deelte ædelmodig den sidste Hviid med den Fremmede. Ogsaa blev dette ikke uden Belønning; Flid bringer Lykke, og gode Gierninger belønne sig selv.

Den gamle Mand samlede nye Kræfter, og kunde snart forlade sit Sygeleje, som Gulima havde tilberedt ham af blød Markmoes, og bedækket med sit eget Teppe, og gaae omkring i Hytten. Abdalla forkortede ham Tiden og Oldingen vidste at blande Lærdomme og Advarslar i de smaa Lege han anstillede med Drengen, og søgte at underviise ham, i det han fortalte ham Historier om gode og flette Mennisker, Viise og Daarer. Men Drengens Sind var endnu ustadigt og flygtigt, og enhver Leeg behagede ham meer end de alvorligste Lærdomme. —

Dervissen var nu igien gandske frisk, da sagde han en Dag til Gulima: "Gulima, min Plejerske, ved din venfskabelige Medhielp har Gud giengivet mig min Sundhed, hvilken for Rige og Fattige er det høieste Gode paa Jorden: jeg føler mig nu stærk nok til, igien at begive mig paa Hiemvejen; men jeg er fattig og kan hver:

hverken med Penge eller Penges Værd giengielde Eder Eders Pleje. Kun eet har Gud forundt mig: Wiisdom, som roelig og lykfsaliggjør Meniskene paa Jorden, naar de følge dens Lære og Grundfætninger, han beherske end hele Folkesslægtter, eller vogte Giedder paa Biergene. Endog hiin Side Graven vedvarer Wiisdoms Velsignelse. Betroe mig derfor Eders Søn Abdalla, at han kan følge med mig hjem, og jeg vil lære ham at blive wiis og god, paa det at han kan blive lykfelig og glad sin hele Levetiid og glæde Eders Alderdoms Dage. Følger han mine Lærdomme, vil det gaae ham vel i Verden. Dette er allene den Tak jeg kan give Eder.” — Disse Oldingens Ord bevagede inderlig den gode Moder, hun bævede ved Tanken, at lade sin Abdalla, sin eeneste, hvilken hendes Hierte saa gandske hængte ved, komme fra sig; men snart opvaagnede i hendes Siel Overbeviisningen at see ham under en wiis Mands Ledfagning bedre forførgt end hos hende; hun lovede Oldingen næste Morgen at give ham Besked paa hans Andragende, det hun taknemmelig havde anført.

Den

Den hele Nat bortgik søvnløs for hende; thi nu i Eensomhed overvejede hun alt hist og her, for og imod, og var tvivlraadig om hun skulde overdrage Oldingen sin eeneste Søn, paa det at han sin hele Levetid kunde werde god og lykkelig. Hun udgød i Stilhed heede Taarer; men endelig seirede den reene Moder-Kierlighed over alle Tvivl. "I Guds Navn betroer jeg ham da i Oldingens Varetægt, Gud være med ham. Om nogle Aar vil jeg see ham igien, viis og lykkelig!.. Saaledes udraabte Gulima glad, aftsørrede sine Taarer, og i Øjeblikket var det som hendes hele Kammer blev oplyst af en himmelsk Glæde, og en venlig Skikkelse vinkede ad hende. Hun vaagnede sildig om Morgenens styrket i det gode Forsæt. Oldingen var allerede reisesfærdig, og Abdalla ventede med Længsel paa sin Moders Beslutning; thi ham glædede der Haab, at see meget Nyt og finde megen Tidsfordriv paa Reisen til Dervissens Hjem; det var ham saa eensomt i Moderens Hytte, og endskiøndt han elskede sin Moder, og hun holdt ham alts til Gode, saa manglede hans Hengivenhed dog ganske

ganske den Styrke, der vilde gjøre det umueligt for andre Børn at reise bort fra en eenlig Moder. Abdalla var desuden en eegenkierlig Daare, der gjorde mere af sin egen Fornøjelse, og som lovede sig Guld og grønne Skove af sin nye Lærers Wiisdom.

"Jeg vil viise Fader: Kierlighed imod ham, sagde Dervisten ved Afskeden, og min Skyld skal det ikke være, om jeg ikke tilbageleverer Jer Eders Søn som en viis Mand, der ved Dyd og Retfæstighed gorgjør Eder for den smertelige Skilsmisse og aarige Fraværelse!.. Abdalla hængte med vaade Øjne om sin grædende Moders Hals; de reiste: hendes beste Velsignelser ledsagede dem. Under Dervistens Ansærsel forlod Abdalla Byen, og vandrede glad over de blomstrende Enge, paa hvilke endnu Dugperlerne glindsede, til Biergene, der hæve sig hiin Side B a l s o r a. Hans Graad var snart forsvunden, og kun nog'e Gange blev han staaende paa Bankerne og saae tilbage til Byen, der indhyllet i Taage syntes at tone sig for ham. Hans Pedsager hørte ikke med al sin Wiisdom til den Klasse af Philosopher, der ere føles-

følesløse for alle Glæder, og anseer det for et Fortrin, altid at gjøre et suurt Ansigt og være gnaven; han var en venlig gammel Mand, med en Anstand i alle sine Bevægelser, der gav ham Agtelse; med en Værdighed i sin Tale, der forskaffede ham Værefrygt, og tillige med en Omhed i sit hele Væsen, der erhvervede ham Kierlighed. Underveis underholdt han sig med Drenge paa det munterste, var ligesom selv ung igien, for desto kraftigere at kunne virke paa ham, og saaledes hensvandt de første Timer, den første Vandringsdag under glade Samtaler. Naar de vare trætte, fandtes alletider en Gruppe af Palme- og Løntreer, under hvis Skygge de udhvilede, og inden deres Tørst toeg Overhaand, nedraslede ved en Side i Nærheden af dette Hvilested en Kilde fra Klippen, eller slyngede sig sagtesurrende over Stenene. Og gjorde Hungeren sine Rettigheder giældende, saa vare Derviskens forborgne Lommer aldrig tomme paa Forraad. Snart fremkom frisk Brød, snart en Kage, snart tørre Frugter, og til Middag fremkom den Gamle med en skøn Fugl, som han havde overrumplet i Kratskoven; denne blev

strax plukket, steeget og fortært. Hvad mere kunde vel Abdalla i Selskab med denne Mand, med lækkre Spiser, sund Drikke, fornøielige Fortællinger, og muntert faderligt Djeslyn, ønske? den mildere Himmelegns klarere Luft og Landets Pragt i sin Goraars Dragt forhyiede hans Glæde. Ofte kyssede han den Gamles Haand, som han kaldte Fader, og uopfordret lovede Lydighed i de Befalinger og Lærdomme, han vilde give ham. Allerede den første Dag talde han om Taknemmelighed og Kierlighed.

Det var ham allene paafaldende, at de den hele Dag ligesom stode enhver Ristbstad og Landsbye, og tilbragte deres eensomme Reise indbyrdes imellem hinanden; dog spurgte Abdalla ikke efter Aarsagen, som han tilskrev Tilfældet; og formedelst den ubegribelige Spise-Forraad i Derwissens Kasse kunde han saa meget destomindre gruble herover, da han med stor Lyst fortærede, hvad ham deraf blev tilbudt, og ønskede kun hos sig selv, at denne Forraad aldrig maatte faae Ende.

Da den milde Aften indfandt sig og Solen gik til Hvile, kom de ligesom af et Lykketræf til

et Sted, hvor nogle persiske Ridsmænd udhvilede med deres Folk og Kameler; de havde opslaget Telte, under hvis Skjul de her vilde overnatte. — Ridsmændene sad ved en Pibe Tobak og Folkene kogte Aftensmad, i det de løsgivne Kameler og Dromedarer græssede. De modtog vore Vandrerer saa venstabelig, som om de havde været gamle Bekjendtere, og det blev aftalt, at da de droge een Vei, skulde de begge følge videre med dette Selskab. — Abdalla spiste først, indtil han var ganske mæt af den Aftensmad, som strax blev sat frem, og sov paa Skind under et Telt saa sødt, at han aldrig tilforn havde sovet saaledes. Ved Dagens Anbrækning sprang han op fra sit Leje, fandt Kamelerne allerede belæssede og alting færdigt til Afreisen; ogsaa forbauses des han ikke lidet, da han saar, at der vare endnu 2 opsadlede Dromedarer flere end Selskabet hidindtil havde brugt til deres Bequemmelighed. Uden Omstændighed besteg Dervissen den ene og befalede Abdalla at sætte sig paa den anden, som i det samme Øjeblik blev trukken frem for ham af 2de Karle. Dromedaren lagde sig strax ned

ned paa Knæ, bøjede sit Hoved til Jorden og lod Drengen Abdalla taalmodig stige op paa dens Hals, for derpaa at hæve denne i Vejret, og sætte sin nye Rytter i Sadelen, der syntes gandske at være gjort til ham. Karlene hjalp ham heri. Nu sad han høit oppe paa Ryggen af det Dyr, som han allene nogle Gange havde seet, men aldrig redet paa, og saae rundt omkring sig, stolt som en Prinds. Hans Hjerte hoppede af Glæde, hans Lykke manglede nu slet intet videre.

Over Bierge og Dale gik Vejen forbi Stæder og Landsbyer, og Drengen Abdalla sad og saae sig omkring ubekymret om den lange Reise; thi han følte intet til dens Besværligheder, og bag ved hans Sadel var anbragt konstige Ringe og Skruer, hvori man, naar Solen ret begyndte at stikke, strax fæstede en stor Skjerm, som holdt dens hede Straaler ude og bedre modtog Vinden. Ligesom i en Løvhytte sad han, og blev snart en Kurv vaer ved Siden af Dromedaren, hvori der laae friske Druer til Bedergvæggelse for ham i den brændende Hede. Denne besøgte han tidt, og desuagtet syntes det dog som at Forraaden i Kur-

ven flet intet svandt. Sandelig, hvis vi andre saaledes havde sat allene, og alle Verdens Nidgdomme og alle muelige Behageligheder omgivet os, vi vilde desuagtet ikke saa let have tabt Billedet af en god Moder, der nu eensom sad og sørgede i sin Hytte, som Drengen Abdalla. Stedse reed Dervissen ved Siden af ham, og forkortede ham Tiden ved Fortællinger og Historier, som kunde styrke hans ungdommelige Hjerte i det Gode og opflamme enhver Dyd. Ethvert Ønske, Drengen yttrede, forekom den Gamle, og erholdt øjeblikkelig nye Forsikkringer, hvor taknemmelig han sin hele Levetid vilde være og blive ham for saa megen Kierlighed.

En Dag svandt nu efter den anden, Biergstrækningen blev nu immer mere nøgen; Byer og Stæder saae man mere sjeldne, kun saae man hist og her nogle omstreifende Arabers opslagne Telte, og endnu vare de langt fra Dervissens Boelig. Da sagde en Dag Drengen Abdalla, som allerede havde Lyst til Forandring: Din Boelig, min Fader, ligger langt fra min Moders Hytte! naae vi den ikke snart? see mine fattige Klæder
ere

ere formedelst det langvarige Brug paa Reisen
 sønderlidte; vare vi i dit Huus, vilde jeg bede
 dig om nogle andre, paa det at ikke dine Følk
 skulde gjøre Nar af mig, naar de blive disse flerte
 Klæder vaer. Dervissen sagde: „Snart ere vi
 hjemme, læg Merke, min Son, til det Sted,
 jeg betegner dig, da kan du i Morgen inden Da-
 gen helde, selv kiende det Huus, hvor vi kan
 udhvile os efter Reisens Besværligheder. Der
 hvor Bierget aabner sig i en yndig Dal, fra
 hvilken en klar Bæk løber igiennem Buskene; der
 hvor en Hytte simpel og uden Pragt rager frem
 mellem en velsøntet Dadelskov, det er den Boe-
 lig, hvor vi kan udhvile fra Reisens Besværlig-
 heder. Vær ubekymret for dine Klæder; Armod's
 Dragt er ikke foragtelig, naar kun et got Hierte
 skjuler sig derunder, og rene Sæder udmærke og
 pryde den, der bærer den. Det kostbareste Klæ-
 destykke kan ikke skjule den Nøgenhed, Lasterne
 frembringe; kan ikke i viise Mennekers Dine
 gjøre et Skarn agtet eller Daaren eller den Usæ-
 delige elskværdig, om end Sultanen har stemplet det
 med alle sine Værdigheder og Væs-Tegn.

Abdalla taug skamfuld, og sjnede fuld af
 Længsel hen foran sig, om han ikke kunde i no-
 gen Graastand see den Dal, som Dervisken havde
 betegnet ham.

Solen gik igien til Hvile, Selskabet leire-
 de sig ved en Kilde, og efter et glad Maaltid
 udstrakte Abdalla sig paa de bløde Skind og
 slumrede ind. Da stoed i Drømme hans Moders
 Billede for ham, med et alvorligt Ansigt, og
 sagde med en betydende Mine: Abdalla min
 Søn, Armods Dragt er ikke foragtelig, naar
 kun et got Hierte skjuler sig derunder og Taknem-
 melighed pryder den, der bærer den.

Med Dagen opvaagnede Abdalla. Hvor
 stor var ikke hans Forbavselse, da han ved Siden
 af sine Klæder, som en omhyggelig Haand om
 Matten havde forbedret, saae en ganske nye kolørt
 Kiøle, lange hvide Beenklæder og Tøfler, og en
 skøn Turban, hvilket syntes gandske at være syet
 til hans Krop. Han stoed en Tiidlang uden Be-
 vægelse, raadsvild hvilken af to han skulde vælge.
 Hans Drøm afvigte Nat faldt ham ind, da han
 allerede var i Begreb med at tage den kolørte.

Han vendte sig atter til sin gamle forslidte Klædning; men ogsaa denne loed han ligge, endnu tvivlsraadig. "Hvorfore, sagde han ved sig selv, hvorfore skulde vel min Belynder have lagt denne skionne Klædning, som Kæbmændene i vores Selskab sikkert har givet ham, her medens jeg sov, naar jeg ikke skulde betjene mig af den? et godt Hjerte og rene Sæder, Kierlighed og Taknemmelighed kan jo ogsaa findes og trives under en fin Kiole!.. — "Vel talt min Søn, sagde Dervisten, der just traadte ind i Teltet for at kalde paa Abdalla, som man bieder efter ved Frokosten. Vel talt, thi Klæderne gjør ikke Manden! vælg derfor, hvilken du synes best om, den anden vil jeg giemme til i paakommende Tilfælde!.. Abdalla valgte den nye kolørte Kiole, toeg de nye gule Tøfler paa, bandt et stribet Musselins Klæde om Livet, bedækkede sit Hoved med Turbanen, og traadte ud af Teltet, som en fornemme Mands Søn, der er pyntet til en stor Høitid. Gladere svingede han sig efter Frokosten paa sin Dromedar, i Forveien forsikket om den Agtelse, alle Dervistens Folk vilde viise ham, naar han kom til sit nye

nye Hiem. — Biergstrækningen syntes nu at blive mere nøgen og utilgiængelig, og intet Sted var den betegnede Skønne Dal, hans Lærers Bopæl, at see. Klipper optaarnede sig paa Klipper mod Himmelen og stulke deres Toppe i Skyerne. Hist og her fremragede kiest og stolt en Biergspidse giennem Taagen klar og skinnende, tilhyllet med evig Sne og Is. Mod Aften bøjede Veien sig omkring en uhyre Klippemasse, smalere og smalere blev den nu, Klipperne trængte sig endelig saa nær sammen, at kun den ene Vandringsmand kunde gaae bag efter den anden. Høit oven fra nedhængte de, hvælvede sig frem mod hinanden, saa at det saae ud, som havde Naturen søgt ved disse mørke og gyselige Svælg at sperre Indgangen til denne Egn. En kold Trækvind strøg igiennem Abningen; Abdalla frøb sammen, der var ingen angenem Følelse, der opvæktes hos ham, ved dette rædselsfulde Syn. Denne ubehagelige Vandring under graae Steenmasser, som ofte syntes at hænge saa løse over Vandrerens Hoved, at det ringeste Tilfælde kunde nedstyrte dem, vedvarede en temmelig Tid; Abdalla var hiertelig fied heraf;

han tilstod ved sig selv, at hans tynde smukke Klædning ikke var passende hertil, at hans hiemmegiorte grove Mondur vilde beskyttet ham bedre. Taarerne vare ikke langt borte, og dog skammede han sig at tilkiendegive sit Mismod. Dervisten saae det: min Søn, sagde han, vær ikke utaalmodig, vi ere snart ved Maalet. Hvis den lette Dragt, som du uvidende om Fremtiden valgte dig, ikke kan beskytte dig i denne raae Klippe-Ørk, saa see dig tilbage, og tag den Kappe, som du finder bag ved din Sadel; den skal kunne beskytte dig. Virkelig laae ogsaa en beqvem Kappe bag ved ham, som han ikke før havde ændset. Uddrag strax, min Søn, denne Lærdom af din tilfældige Kummer, foiede Dervisten til, at i det menneskelige Liv er ofte den Veltrang og besværlig, paa hvilken vi finder Lykke og Tilfredshed. Kun saa Lykkens Vndlinger er det forundt at naae den uden Besværlighed.

De havde nu naaet Enden paa den snevre Vej, og nu først blev Abdalla vaer, at de vare allene. Dervisten syntes at kunne giette det Spørgsmaal, som hiin havde paa Tungen. "Vores

øvrige

øvrige Reise-Selskab, sagde han, har forladt os ved Indgangen til dette snevre Pas, da Bejen til deres Hiem gaaer en anden Leed: du maae da blive dem din Tak skyldig denne gang for deres Godhed, du kan dog kun for nærværende Tid afbetale den i Ord, og maaskee kan du i Fremtiden finde Lejlighed til at viise dig i Gierningen taknemmelig. Kun Udøvelsen, ikke tomme Ord, viser et sand taknemmeligt Hierte! Dromedarernes Tilbagelevering skal jeg besørge, naar vi have naaet min Bolig, hvorfra vi nu ikke ere langt borte.

Under denne Samtale traadte de ud af Klippesvælget igien i den frie Luft. Hvilket Syn for den forbausede Abdalla. Biergene adskilte sig, loed sig snart mere snart mindre tilbage, og dannede en Dal, i hvilken Frugtbarhed og Yndighed syntes at herske med hinanden i et evigt Foraar. Den meest levende Indbildnings-Kraft formaaer ikke at skildre denne konstige Klædning, den yndig nedhængende Graaning, besat med vellugtende Blomster, ikke skildre Trærnes og Buskenes indtagende Skønhed, som ved deres malerige Stilling forlystede Øjet og tillokkede det ved Overflødighed

dighed paa de fældneſte Frugter. Biergene ſyn-
tes at have aflagt deres nøgne Udſeende, yndige
Banker, forſkionnede ved Wiinſtokke og Dadelſkove,
hvelvede ſig for dem og nedsankede deres grønne
Ryg i Dalen. Synet af de ſteile Klippetoppe i
Baggrunden, hvilke i en lang Fraſtand ragede frem
over de nærliggende behagelige Gienſtande, tiente
kun til at forhøje det Heeles Skionhed. Hvad
ſkal jeg vel ſige om den rige Kilde, ſom ſprud-
lede frem under den forvovent tilhvelvede Grotte,
og med ſtadrende Uroelighed rullede over Glinte-
ſtenene, der ſnart ſteeg i det den blev holde til-
bage i ſit Løb af de ſtærkere Steenmaſſer i volds-
ſom Hart udſtyrtede; formeeret af andre Kilder og
Bække blev til en ſtor Aae, længere hen ſamlende
ſig i en ſtor beſtygget Vandledning, ſom Naturen
dannede; omflød en høiſt behagelig Øe, og derfra
liig en Arm af en ſtor Flod ſpeilklar og glat i Glan-
geganſe ſøgte Enden af Dalen, og forhalede mere
end paafkyndede ſit Udløb herfra? heele dette ſkion-
ne Vand kunde give det meeſt levende Billede paa
det menniſkelige Liv! ogſaa forbigaaer jeg de ſprag-
lede Finkers behagelige Qvidren, den ſmukke Pa-
pegoye

pegoye og Paradiis-Fuglen, som nysgierrige fra Grenene paa Træerne skuede need paa de Forbi-reisende. Jeg omtaler kun løselig den Hiord af Faar og Giedder, der græssede her i Græsset, der var saa høit, at man knapt kunne see dem.

Hvem kunde skildre de Følelser, der ved Synet af alle disse Skønheder giennemstrømmede Drengen Abdalla! Kun een Ting syntes hans Dje forgiæves at søge; Derviskens Huus, det han i det mindste forestillede sig lige saa smukt og stort som Kadiens Bopæl i Balsora, den han nogle Gange ved Forbiegaaen havde seet. Dervisken hialp ham ud af Drømmen, i hvilken han syntes at have indviklet sig. "Søn, sagde han, dit Dje søger noget i denne henrykkende Eensomhed, er det et Pallast, med hvilket du endnu vil forskønne den, eller forekommer det dig forunderligt, at ingen Betientere iler os imøde, og at her ikke een Stemme lader sig høre, uden de smaa Hiorders Brægen og Fuglenes Qvidren? hverken et stort Huus eller et betydeligt Antal af Betientere er værd at ønske for den viise Mand. Naar Naturen smiler omkring ham, naar han føler dens

Glæ-

Glæder, naar dens Rigdoms Kilder staae aabne for ham, da er en liden Hytte nok til at gjøre ham fornøiet, og han er sig selv mere end en heel Skare af Betientere. Snart vil du faae den Hytte at see, som vi i Samling herefter skal beboe, og i det du tager Deel i min Underviisning og udgør en Deel af mit Huus, saa vil jeg og i dig faae et nyttigt Medlem, der i Forhold til dine Kræfter deler med mig saavel Byrder som Glæder. „ Abdalla's glade Forventninger nedstemmede sig temmelig, da han i en Krog i Dalen strax derpaa fik Øje paa den lave Hytte, Dervisken angav for sin Bolig. Den var tækket med Straae og fast simplere og lavere end hans Moders Hytte. Vel beskyggedes den af ægte Kastanie- og Valnød-Træer, hvis Grene bugnede af Frugter; vel gik Vejen igiennem et paa kostelige Druer riigt Biinbjerg, som omringede Hytten, vel dustede de skønneste Blomster i hans Næse; men alt dette forbigik Abdalla, da han saa sit Haab skuffet og meente, at man i saa slet en Bolig, hverken glad kunde vaage eller fornøiet sove. Han erfarede allerede den første Nat det modsatte. Isøvn-

dyffet

dyttet af Vestenvindens sagte Blæsen i Kastanie-
 Træerne, sov han smilende ind, havde behagelige
 Drømme og vaagnede glad ved Fuglenes Sang,
 overbeviist om, han aldrig havde slumret roeligere.
 Ved hans Leje stod Dervissen og bød ham en
 venkabelig god Morgen. "Min Søn! sagde han:
 i denne Dal er Morgenstunden meget skøn og af
 stor Værdie: du har bortsovet en meget skøn Mor-
 gen; Træthed af Reisen var Skyld deri, men fra
 i Dag af venter jeg dig ved Solens Opgang i mit
 Kammer; naar to Mennesker som vi, ved deres
 Forretninger kun understøttes af saa Hænder, saa
 tør de ikke forsamme Morgenstunden. Da ere
 alle Kræfter i Bevægelse, og opmuntrede ved den
 velgiørende Søvn. Disse Timer ere egentlig skabte
 til Grandfkning og Arbejde... Allerede ved Fro-
 kosten, som bestod i frisk Mælk og noget Brød,
 blev Planen lagt til den følgende Dags Arbejde:
 Ab d a l l a maatte aldrig være ledig; thi Ledig-
 gang, meente Dervissen, var Narfag til enhver
 sædelig Fordærvelse. Underviist af denne Lærer,
 hialp han at grave og plante, opbinde Bexter,
 indhøste Frugter, og ved Underviisning kom han
 snart

snart saavidt, at det, der i disse Forretninger i Begyndelsen faldt ham svært, nu faldt ham let. Ogsaa maatte han sanke Brænde i Skoven, og undertiden drive Giedde-Hjorden paa Græs. En flen Omstændighed ved disse Forretninger var den lange smukke Kiøle af Silketøi og de fine Tøfler, som Abdalla paa Reisen havde ombyttet for sine fatrige Klæder. Først tænkte han paa at komme ud af det ved at opkultre og vogte sig; men stedse maatte han dog tilstaae for sig selv, at hiin grovere Klædning havde været ham mindre til Hindrer. Han beklagede ved sig selv, at have handlet saa daarligt. Dervissen mærkede hans Uro: næste Morgen laae hiin stærkere og grovere Kiøle tæt ved Siden af den fine, ved hans Leje. Abdalla blev rød over sit hele Ansigt ved dette Syn, men han nælede ikke, drog den grove Kiøle paa, og et Kys af Dervissen paa hans Pande var hans Belønning. Begge vare de eene i Dalen, kun naar Middag kom, lod to andre Dervisser sig see, og bragte Middagsmaden, som altid bestod af simple nærende Spiser. Ingen af dem taledede et Ord, og strax efter Maaltidet forsoiede de sig ind

i Skoven med de tomme Fæde. Dervissen sagde det var en af hans Benneres Tienere, som boede i Nærheden, og paa denne Maade sparede ham Umagen at lave Mad. Abdalla var ikke tilfreds med denne Erklæring. En Middag foregav han et og andet, for tidligere at kunne komme ud, førend de to Dervisser havde taget af Bordet, og skulde sig i Bussene ved Siden af det Sted, hvor de plejede at gaar forbi. — Ikke længe varede det, saa kom de begge; men inden han vidste af det, stode begge for ham, truede ham, dansede begge i en Kreds omkring ham, og betalte hans Nysgjerrighed ved deres Dorteang med nogle grove Fyrb, som de gierne havde gientaget, dersom ikke en grov Stemme havde drevet dem bort. "Abdalla, fæiede den til, lad denne Hændelse tiene dig til Advarsel! Nysgjerrighed forskaffer hverken Værelle eller Fordeel.. Abdalla luskede beskiemmet herfra.

Den skønne Morgenstund og den stille Aften opofrede den gode Olding i Særdeleshed til sin Ynglings Underviisning, lærte ham i Naturen at kiende og elske Gud, udviklede for ham i Fortællinger om gode og flette Mennisker et dydigt

Levnets høje Bærd, viiste hvorledes Dyd og gode
 Sæder belønnes, Daarskab og Laster derimod
 straffer sig selv, og hvorledes Egennytte og Uaf-
 nemmelighed blandt alle Ting ere Kilderne til de
 største Ulykker, der forbittrer Menneskenes Dage.
 Denne sidste syntes ham at være den vigtigste Last,
 han havde at kæmpe imod i Abdallas Siel;
 thi saa ordrige end stedse hans Uafnemmeligheds
 Forsikringer vare, saa fremsskinnede dog hist og
 her allerede nu, i det Smaa, Træk af Egennytte,
 som syntes meget farlig for den Gamle. — Al-
 lerede det gefalt ham ikke, at Drengen meget sjæl-
 den tænkte paa sin Moder, og for det meste kun
 da, naar Dervissen imellem med et haardt Ord
 satte ham i Rette for sin Uagtsomhed eller naar
 et Arbeide engang kunde falde ham tungt, og
 han da erindrede sig den Selvraadighed, han i
 sin Moders Huus stedse havde vidst at gjøre giel-
 dende. — Ofte bebreidede hans Lærer ham hans
 Lærind; thi ingen Tanke hos den Uнге var skult
 for ham, han dølge og holde den end saa hem-
 melig. Men nu manglede det ikke paa virkeli-
 ge smaa Tilfælde, hvori denne hans Hang til
 Egen-

Egennytte lod sig tilsyne; naar Abdalla var
viist hen at afplukke Frugt, saa vidste han alrid
behændig at flyde de smukkeste hen til en Side,
og siden giemme dem i en Krog i sit Kammer til
sine hemmelige Slikkerier, undertiden var det
kun en Blomst, som han hemmelig afrev og skjul-
te, skøndt han kunde gierne have taget den aa-
benlyst. Vel streed hans Lærer stedse imod denne
foragtelige Tilbøjelighed, og vidste for det meste
at mage det saa got, at Drengen enten slet ikke fandt
sine Slikkerier mere eller og fandt dem i en saa-
dan Tilstand, at hans Gane ikke kunde nyde dem;
men stedse vendte den slemme Tilbøjelighed tilbage.
Ofte, kiære unge Venner! i denne tidlige Ytring
af Egennytte, saa usynlig den endog var, laae
Grunden til et Menneskes hele Ulykke, derfor
værer naarvaagne, og dræber dens Tilskyndelser,
der som Ukrud i Haugen griber om sig, og ende-
lig quæler enhver nyttig og skøn Blomst.

Ikke heller feilede det paa Dvælses i Skriv-
ning og Regning; thi i begge Deele var Dervi-
sken vel beløben, og vidste stedse til rette Tid her-
til at anskaffe sig de behørigte Fornødenheder: kun

Bøger

Bøger manglede man; i det mindste var deres Antal i Hytten kun ringe, Naturen og den rigge Erfaring var den store ubedragelige Bog, af hvilken den gamle Lærer øste Viisdom og Tilfredshed. — Derfor var det heller ikke nødvendigt, at de under disse Underviisninger sad eller bestemte dertil visse Læretimer; alle Steder, hvor de stode og gik, laae denne store Bog aaben for dem, og selve deres Spadseregange gav dem Stof til Underviisninger.

Hvor gierne vilde jeg ikke igien fortælle mine unge Læsere alt hvad den erfarne Dervisk lærte sin Elev, naar ikke min lille Bogs indskrænkede Rum forbød at seje mere til, end at Dervissen holdt redelig Ord, handlede som en Fader mod Drengen, og at det allene var Abdalls Skyld, om han ikke allerede i sin tidlige Ungdom var et Mønster paa Kundskab og Duelighed.

Ogsaa tilstod han daglig hvorm meget han havde sin Lærer at takke, og gav stedse en Mængde Forsikkringer om sin Taknemmelighed, hvilke han ved hver Leilighed med Glæde vilde opfylde, uden at spare Umage eller Tiid, end ikke Livet selv. —

Dervi-

Dervisten, som got kiendte den Egennyttets Røst, der aad sig ind i Drengens Siel, opløstede Redse med en betydende Mine Haanden: "Lov inter, min Søn, sagde han, jeg kunde jo saa engang tage dig paa dit Ord!" Ab d a l l a puffede da ikke lit; thi det gik ham, som det gaaer saa mange af os, han kiendte sig ikke selv! — —

Ab d a l l a beskæftigede sig saa sielden med Erindringer om sin fraværende Moder, at jeg uden Anledning fra hans Side seer mig nødt til at give mine Læsere nogen Efterretning om hende; thi allerede ere et Par Aar forsvundne, siden Ab d a l l a kom i sin Lærers Huus. Usynlig var den velgiørende Dervist hos hende, bragte hende ofte i Drømme Efterretning om hendes Søn, trøstede hende i hendes Eensomhed ved glade Billeder paa den tilkommende Tiid, lettede, usteet af hende, hendes Hænders Arbeide, og gav Lykke til alt hvad hun foretoeg. Denne gode Kones Forfatning blev paa denne Maade meget forbedret, og i det Haab, engang at omarme sin Søn som en viis Mand, laae en uudrømmelig Lykkes Kilde for hende.

Abdalla opvokrede imidlertid og blomstrede i en Alder af 15 Aar fuldkommen saa skönt som den smukkeste Risbstad-Yngling i sit 18de. Ved Bevægelse og Arbeide i den frie Luft havde hans Legeme opnaaet en lykkelig Fasthed, og ved viise Undervisninger havde hans Aand indhentet en Mængde Kundskaber, der vare af stor Betydning: men tillige havde Anlægget til den skadelige Gennynytte tiltaget, i hvormeget end Dervissen ved Forestillinger, Exempler, ved Advarslar og Beskæmmelser søgte at quæle det.

Den Gamles hemmelige Kræfter strakte sig ikke saa vidt, at han ligesom kunde omskabe eller forvandle en heel Siel. I Barndommens mangeltagte Opdragelse laae Grunden til denne fordervelige Tilbøjelighed.

Da sagde Dervissen en Dag: "min Søn, du har tiltaget saameget i Legems og Siels Kræfter, at jeg anseer vores Dal alt for indskrænket til din videre Uddannelse: Du har lært her meget, men du maae nu ogsaa begynde at lære at kiende Menneskene, der leve uden om os i Verden; Vi vil reise, min Søn. I Morgen, naar det bliver Dag,

Dag, vil vi tiltræde vores Vandring. De Erfaringer du selv paa Reisen vil gjøre, skal være den sidste og kostbareste Gave, jeg giver dig." Abdalla faldt glad den Gamle om Halsen; thi det var som denne havde taget Forslaget til en Udvandring af hans egen Siel; hans Tak for dette hemmelige Ønskes Føje var meget ordrig! Jeg vil aldrig, sluttede han endelig, kunne gien- gielde dine Belgierninger; maaskee, faldt Dervisten ham ind i Talem, maaskee snart, om det er dit Alvor.

Morgenens brød frem, og Abdalla opvaagnede med den med nye Kraft. Tæt ved sit Leie fandt han en ganske nye Klædning, lignende den der før havde prydet ham; kun passende til hans nu værende Højde, Kion og herlig. En viid Kiole, som naaede til Fødderne og en snævrere Underkiol af lysere Farve forskønnede denne, vide sribede Beenklæder efter Østerlændernes Brug var ligesaa lidet forglemte som Turbanen eller Skoene, og i Bæltet sad en Dolk. Saaledes udrustet, saaledes bevæbnet traadte Unglingen ud af Kammeret; just opstod Morgensolen Kion og ven-

lig ligesom han. Den Gamle beholdt sin grove Eremitkiole, overgav sin Hytte til hiine tvende Dervisser, der plejede at bringe dem Middagsmad, og forlod Dalen med sin smukke Elev.

De giennemvandrede Landsbyer og Stæder, og lagde Mærke til Menneskenes Giøren og Læden, fandt mere Ondt end Got, og fandt Egennytte og Utaknemmelighed som en Kilde til det meste Onde. Abdalla havde allevegne Leilighed til at føle det foragtelige i denne Læst og at see, ligesom i et Speil, sit eget Billede i andre Menneskers Handlinger. Ofte ivrede hans Mund mod Utaknemmelighed og Egennytte, og i hans Hjerte syntes ham dog mangen Tillokkelse til begge at være alt for fristende, alt for sion, saa at han ofte ved sig selv var tvivlsraadig, om han i samme Forfatning just ikke havde handlet ligesaaledes. Abdalla var ikke god, hans Lærer blev tungsindig og beslurtede at sætte ham paa Prøve, for hvis han skulde give tabt, da tidlig, om muligt at forbedre ham ved de ubehagelige Følelser, som følger paa flette Handlinger, og lære ham af Skade at blive klog.

Vejen

Vejen fiernede sig igien fra Byer og Stæder, og en nøgen Biergegn modtog de vandrende, mere og mere steile bleve Klipperne, stedse skumlere blev Skoven i Biergdalen. — De kom til en Hule, som Naturen havde dannet, og Menneskehænder udvidet. Eftertænkfuld blev Dervissen staaende ved Indgangen hertil. "Abdalla, min Søn, sagde han, nu har du Leilighed at vise dig taknemmelig. I denne Hule er giemt et Klenodie, som tilhører mig, men som engang er mig frarøvet; en Lysekrone med tolv Arme, har du Mod til at stige ned i denne Hule, for at bringe mig dette Møbel op igien, hvis Besiddelse kan gjøre min forestaaende Alderdom lettere. Al den Møje, al den Betyrning jeg i sex Aar har anvendt paa din Opdragelse, er da i det Øjeblik du bringer mig Kronen, afbetalt. Jeg vil bide dig her ved Indgangen til Hulen. — Tag en Taar Biin af dette Beger, saa vil du faae tilstrækkelig Kraft til denne underjordiske Reise, og fuldende den uden at snuble. Derpaa rakte han ham et Guldbeger, fyldt med kostelig Biin. Abdalla lovede paa nye den redeligste

Taknemmelighed, lagde sin højre Haand paa Hjertet, og svoer han med Glæde vilde opfylde sin Lærers Ønske. Dog viiste hans Mine ikke Glæde, man kunde deri læse hans indvortes Uro ved dette Andragende. Men saasnart han havde smagt denne kostelige Viin, steg Modet, og han betraadte Hulen. Dervisten blev ved Indgangen. Ved Siden gik Stien i Mørke: Abdalla værnede sig mod Stød ved at holde Hænderne for sig, i den højre holdt han sin Dolk. Vejen syntes ham lang og besværlig, thi ikke en Lysstraale lysede for ham. — Allerede begyndte han at dable den Gamles besynderlige Begjæring, der udsatte ham for den Fare i Mørket at styrte ned i Afgrunden, da han noget frå blev Lys vaer. — Hurtig trængte han sig nu frem, og stod snart i et stort hvelvet Bærelse, der var oplyst af forborgne Lamper. Intet Soelskin overgaaer den Lysning, der udbredede sig over denne Plads. Intet hindrede Indgangen, ingen bidst Hund holdt Vagt her. Hvor forbausedes ikke Abdalla over det han her saae. I store Kister glimrede her Guldmønter, Perler og kostbare Diaman-

ter i overvættes Mængde; saa mange Skatte havde Abdalla aldrig før seet. Graadig gien- nemrodede han alt, og havde nær forbigaaet den sorte uanseelige Krone med tolv Arme, der stod i en Krog og syntes ikke noget værd. — "Ja, sagde Abdalla ved sig selv, efterat han igien havde fattet sig af sin Forbauselse, jeg vil bringe den Gamle Kronen; men ikke heller forglemme mig selv. Hvem veed, om jeg tiere treffer en saadan Leilighed til at berige mig? strax skrabede han til sig, indtil alle Lommer vare proppede af Guld, Perler og Juveler. — "Men, blev han ved, hvis jeg lader denne Krone staae, kan jeg endnu tage denne lille Sæk og hiint Skrin med mig; jeg vil saa strax vende tilbage og hente Kronen." — Den arme Abdalla! som tænkt saa gjort — han belæstede sig endnu mere med Skatte, lod Kronen staae, og ilede tilbage. Lang Tid ravede han omkring i de mørke Klippegange belæstet med sine Skatte. Kold og raue fuserde Vinden omkring ham, og hvor længe han end gik, kunde han dog ikke finde nogen Udgang. Endelig faldt Modet paa ham, han troede at have gaaet feil,

feil, Kreeg, bad, men ingensteds viste sig nogen Udgang. Nu bebreidede hans indvortes Dommer ham hans Utafnemmelighed, den han endnu vilde undskylde; det formerede hans Angest, han besluttede at gaae tilbage til Bærelset og hente Kronen. Ogsaa dette gjorde han, lagde Sækken og Skrinet fra sig, stoppede endnu mere i sine allerede proppede Lommer, greb Kronen, og ravede atter tilbage. Efter megen Møje saae han Dagens Lys glimte som en Priis; men Vejen blev mere ujævn, jo nærmere han kom Abningen; han saae snart, at dette var ikke den, giennem hvilken han var gaaet ind i Hulen. Tornebuske spærrede Udgangen, majsommelig maatte han slide sig igiennem og nedsank udmattet, da han endelig fuldkommen havde naaet Dagens Lys.

Dervissken var ikke mere at finde, al hans Naaben var forgiæves. Abdalla besluttede endelig at tage Vejen til Balsora, og overraske sin Moder. Men reise om Dagen turde han ikke af Frygt for man skulle berøve ham sine Skatte, og da han af sin Læter havde lært at kiende Stierernes Stilling og Balsoras Beliggenhed, i

For:

Forhold til disse, saa troede han paa denne Maa-
de best at kunne komme igiennem. Ogsaa bedrog
hans Haab ham ikke, thi allerede den fjerde Nat
naaede han den vel bekiendte Egn om Valfora,
og næste Morgen sin Moders Hytte.

Neppe kiendte den gode Kone ham: ogsaa
var han, formedelst Vandringen om Natten og
af den bestandige Frygt for Plyndring, forenet
med den Byrde hans Skatte paadrog ham, ved
knap Føde af Frugter og Rødder, ganske affalden
og forandret. Hun bragde ham Spiise og Drik-
ke, uvidende om de Skatte hans fyldte Lommer
indeholdt. Abdalla udtømmende dem, Moderen
kunde af Forbauselse ikke strax faae et Ord frem.
Hun græd Glædestaarer over Sønnens Lykke. Men
han saae stolt omkring sig og overvejede allerede
i Tankerne, hvad han skulde gribe til med sine
Skatte, for ret at leve et fornøiet Liv. I det
inderste Hummer i Hytten glemte han dem, og
kunde den hele Nat igiennem ikke blive eenig
med sig selv. — Følgende Morgen fattede han sin
Bestemmelse. Rigdom er et Friebrev paa Tølle-
løshed, kun den ganske uafhængige kan være lyk-
kelig;

kelig; thi lykkelig er den, der kan tilfredsstille alle sine Ønsker. Han besluttede altsaa ved sine Rigdomme at gjøre sig lykkelig. Glad forlod han sit Kammer, for med en Deel af sine Rigdomme at gaae til Staden, og kiøbe sig de første Bequemmeligheder; ogsaa vilde han beboe et bedre Huus, kiøbe Slaver og søge Venner og Selskab, og fra nu af skulde Glæde og Vellevnet ingen Ende faae inden hans fire Vægge. Moderen, som skulde blive tilbage, vilde han understøtte fra Staden. —

Hvor forbausedes ikke den arme bedaarede Abdalla, da intet af alle hans Skatte, ikke en Perle, ikke et Guldstykke eller en Diamant var at finde. Han giennemsgætte enhver Krog; men forgiæves! alt — alt var forsvunden, kun den sorte Krone med de tolv Arme stod i Krogen. Han sparkede den fra sig med Foden. Taarer styrte ham af Øjnene, han forbandede Dervissen, som han tilskrev denne hurtige Forvandling.

Gulima trøstede den bekymrede. "Visselig sagde hun, havde du intet got i Sinde med dine Rigdomme, derfor fratog Guderne dig dem:
der:

dersom det er dig til Nytte at være riig, saa vil de og igien lykkeliggiøre dig med deres Gaver; hvis ikke, — saa trøst dig derved, at Arbeide kan ernære os begge og at kun Tilfredshed og sand Lykke boer hos Flid og Redelighed.

Abdalla var i første Øjeblikke død for denne moderlige Trøst, hans Tab syntes ham uerstattelig. Han sørgede, og kunde dog ikke gandske dølge for sig selv, at han maaskee blev straffet, fordi han havde vilst sig utaknemmelig imod sin Lærer, og ikke uophødelig bragt ham Kronen. Han kunde ikke nægte at have fornærmet Dervisten, sin Belgiorer.

Henimod Aften fik han atter Kronen i Hænderne, han var nysgierrig for at undersøge dens Brug, og satte et brændende Lys i en af de 12 Arme, og see — et nyt forunderligt Syn: En Dervist stod i Øjeblikket for ham, saae paa ham, og dansede i en Kreds omkring ham. Han gjorde de løjerligste Spring; hans Øglerier varede næsten en Time, og saa længe maatte og Abdalla udholde det. Endelig kastede den trætte Dand, ser en Kobberskilling hen til ham og forsvandt. —

Nye:

Nyheden i dette Syn virkede overordentlig paa den daarlige Yngling: saa liden end den Summa var, som han paa denne Maade kunde erholde, saa steg dog nu i hans Dine Kronens Værdie betydelig, og han besluttede den næste Dag at besætte alle 12 Arme med Lys for at erfare, om han ikke ved dette Middel atter kunde berige sig. Matten bortgik for ham høist uroelig: for sine Dine saae han intet andet end Guld og Kostbarheder, som atter forsvandt, saasnart han vilde gribe efter det. Næste Dag var det hans vigtigste Betyrning at faae 12 Lys, for dermed at besætte de 12 Arme i Kronen. Neppe vare de alle tændte, førend allerede 12 Dervisker hoppede omkring ham med besynderlige Grimaser. De sloge en Kreds om ham, saaledes at han og Kronen kom midt i Kredsen. Efter een Times Forløb saae de spottende til ham, kastede hver en Kobberskilling til ham og forsvandt, og saaledes lode de sig see kun een gang om Dagen. Der var altsaa kun lidet at fortjene ved denne Krones Besiddelse. *Abdalla* formodede derfor, at hans gamle Lærer maaskee vidste at gjøre bedre Brug af den, og vilde vel og

be-

besonne Overbringeren af den derfor; han besluttede da ufortøvet at reise, og med Kronen i Haanden forsøge sig igjen med sin Lærer. — Taknemmelighed var egentlig ikke Marsagen, som bevægede ham til denne Reise: mine unge Venner ved allerede, at han gjorde sig Haab om at vende tilbage beriget med nye Gaver. Han toog Afsked fra sin bekymrede Moder og gik bort. — Ogsaa var det som en hemmelig Haand ledsagede ham; thi efter faa Dages Forløb, der ikke faldt ham saa meget besværlige, befandt han sig nær ved Dervissens Boelig.

Men hvor forandrede vare ikke alle Ting! Hytten en Pallast, den eensomme Dal oplivet ved Betientere, der venligen bød ham velkommen; ved Chore understøttede af mangfoldige Instru-
 menter, som kildrede hans Øre. Alt tilraabte ham venlig: velkommen Abdalla, vores Herre og Mester længes efter dig! — I Pallastets Marmor-Sal kom Dervissen, fyrstelig klædt, ham i Møde: du har ladet mig længe vente efter dig, sagde han, og modtog Kronen. Abdalla slog Djeneene need, og fremstammede Undskyldninger.

Sam:

Samvittigheden anklagede ham, derfor formaaede han ikke at see sin Lærer lige i Øjnene.

Da de begge vare traadte ind i en Sal, og Abdalla bleven kostelig beværtet, sagde Dervisten: "uden Tvivl er du nysgierrig for at vide Marsagen, hvorføre denne uanseelige Krones Besiddelse var mig saa meget om at gjøre. Jeg vil lære dig at kiende dens Kræfter. —

Han satte 12 Lys i de 12 Arme, og aldrig saasnart havde han antændt dem, førend de 12 Dervisser fremkom og dansede. Den Gamle tog en hvild Kæp og berørte dem dermed, strax forvandlede de sig alle til store Sække proppede med Guld og Diamanter. Abdalla foer forskrækket op ved dette Syn. Hans gamle Lærer kom ham med følgende Andragende i Møde: "kun for at tilfredsstille din Nysgierrighed, gjorde jeg dette Forsøg. De Rigdomme du her seer, tilhører dig. I Morgen kan du bringe dem hjem til din Moder, og du vil finde nede i Gaarden 2 Kameler og en Slave, som maae følge dig som din Eien- dom. Hos mig bliver Kronen, og anvend du saa dine Skatte til din og dine Medmennekers For-
deel.

deel.. Han satte Kronen paa et Bord i Salen og lagde Kieppen ved Siden af den. Derpaa vinkede han, og Abdalla gik i det ham anviste Kammer.

Saa stor end den Rigdom var, han ved Der-
vissens Godhed havde faaet, saa opvaagnede dog
igien strax Egennytte: "disse ere altsaa Kronens
stulste Kræfter? dette Marsagen, hvorfor jeg med
saa megen Møje maatte skaffe den Gamle den?
vel har han gjort mig rigelige Foræringer; men
den der har saa meget som han hvert Øjeblik kan
have, han kan sagtens en Gang være spandabel!
Jeg har hentet Kronen op fra Hulen, den tilhø-
rer mig og jeg vil ikke sælge min Rettrighed til den
for 12 Sække med Kostbarheder, 2 Kameler og
en Slave!.. Saa talende den Urafnemmelige, da
han befandt sig allene og Overgangen fra disse
Tanter til endnu skammeligere var meget kort.
Da Natten kom, og Ro og Stilhed herskede i
Palladset, stod han op med det faste Forsæt, hem-
melig at indpakke Kronen i de Sække, hvori hans
Statte laae, og saasnart Morgenens gryede, at
snige sig herfra. — Vel zittrede hans Haand,

da

da han sagte aabnede Døren og paa Tærne sneg sig iglennem Gangen der gik til Salen. Vel blev han bævende staaende ved Døren; thi den indvortes Dommer bebrejdede ham hans Handling; men intet gjør os saa let til Forbrydere som Egenytte: Salsdøren gik op, og ved Synet af Kroenen og Sækkene forsvandt den sidste Tilbøjelighed til det Gode, han greb den og skjulte den stykkevis nederst i de 12 Sække. Ikke heller glemte han den hvide Kiep, som han stak ned i Barmen. Ved Dagbrækningen belæstede han sine 2 Kameler og borte var han med disse og sin Slave, inden endnu hver gik til sit Arbejde i Palastet.

Hvor beængstet gjør ikke en ond Samvittighed os. Hvert Øjeblik saae Abdalla sig frygtfuld tilbage, om man ikke satte efter ham. Ved hver Næsten, Morgenvinden forarsagede, trak han sig ængstelig sammen; i enhver Vandrer, han øjnede noget fra sig, saae han sin Forfølger. Og dog eftersatte ingen ham: kun den bestemmende Overbeviisning at have handlet slet fulgte ham stedse for at straffe ham. Han kom til sin moderlige Hytte; ikke engang der var Noe for ham.

I det inderste Kammer indsluttede han sig, sine Skatte og Kronen, den han betragtede som en uundtømmelig Kilde til at formeere disse. Han vovede neppe at gaae nogle Øjeblikke bort, for ikke atter at miste dem. — Det var angstelige Timer, deelte mellem Frygt og Haab, som den daarlige Yngling tilbragte i sit Skatkammer, som for ham var et Guldfængsel. Hans Plan var at blive uhyre riig, og i samme Forhold lykkelig. Den arme Daare, hvor beklager jeg ham! derfor begyndte han og snart at anstille Forsøg med Kronen.

Tolv Lys bleve anstufne, paa Øjeblikket fremkom 12 Dervisker, og dansede deres Riededands. Abdalla trak den hvide Kiep frem, som han hidindtil omhyggelig havde gienet, og berørte Derviskerne dermed. Ulykkeligvis holdt han Kieppen i den højre Haand; thi han havde ikke lagt Mærke til, at hans Lærer havde holdt den i hans venstre. Hvor ganske anderledes var derfor ikke Virkningen. Derviskerne, istedet for at offere ham nye Gaver, truede ad ham med Hænderne og viiste vrede Angifter: Abdalla blev vred og slog paa dem saa

got han kunde. Strax iftemmede de fornærmede Dervisker en døvende Hylen, nedkastede deres Fornærmer vrede til Gulvet, forstødte og sloge ham saa ubarmhjerdigt, at han, martret af de piinligste Smerter, udbroød i de lydeligste Klager.

Den arme Gulima ilede til: Abdalla, hendes Eneste, laae liig en Død paa Gulvet. Hun reiste ham op med Graad, slæbte ham hen paa Sengen; hendes Skrigen opvakte ham endelig. Wat slog han Øjnene op: hans gamle Lærer stod ved Siden af hans Moder ved hans Bæje. Abdalla forfærdedes hæftig ved dette Syn, han forfærdedes for sin egen moralske Vanskabning. "Ak! udraabte han i Taarer, jeg fortjener min Skiebne. — Døden er mig en Vederqvælgelse! men min arme Moder! for hendes Skyld ønskede jeg at beholde Livet — og for ved redelige Handlinger, ved nøje Opmærksomhed paa mig selv, ved sand Forbedring at erhverve mig din, min gode Lærer! forsættelig spildte Kierlighed. Derfor ønskede jeg endnu at leve!.." Lev sagde Dervissen (og bevægede den armes Pande) for at fortryde dine Forseelser og forbedre dig! lad denne Begivenhed tiene dig

dig til Advarsel! viid! en Drøm har bedraget dig, nu er du opvaagnet: tag denne Verdom med dig paa din nye Løbebane: kun den dydige er lykkelig: Riigdom i den dydiges Hænder kan forhøje hans Lykke, efterdi flere Midler gives ham til at lykkeliggjøre andre. Den der har en besmittet Samvittrighed, kan aldrig være lykkelig, om end alle Jordens Skatte vare hans, og han beherskede hele Verden efter eget Behag! staae op, og lad os fortsætte vores Reise videre; thi nu først vil du indsee, at du kun har drømt, og kun i Drømme været i Hulen og været meget riig. —

Abdalla stod op og de vandrede videre. Og saa ofte Hang til Egennytte opvæktes igien hos Ynglingen, tænkte han paa denne Begivenhed, vaagede over sig selv, og seirede lidt efter lidt ganske over den. Han blev en af de Rettskafne i Landet! Erfaring gjorde ham viis, og Dyd lykkelig. Gulima tilstod daglig, at den Lykke, at have en saadan Søn, forynge de hendes Levedage.

A n t o n .

En Fortælling af det daglige Liv.

Iblandt Drengene i Weltenthal var Anton, Præstens Søn, den meest uregierlige; ingen overgik ham i Frekhed og ondskabsfulde Planer; for at udføre disse vovede han ofte Sundhed og Livet. — Naar man kunde berøve et Par stakkels Fugle deres Unger, rane Væerne og Blommerne af andres Træer, kvæle en, eller hemmelig som Spøgelse skrække Naboerne, saa var Anton altid den første, og søgte og fandt Kammerater til sine flotte Streger iblandt de øvrige Gadedrenge. Han stolede paa sin Faders blinde Kierlighed og hans præstelige Ansæelse, hvilken afskrækkede mangen en fra at hævne en ham tilføjet Fornærmelse, eller ved folende Midler at forsvare sin hemmelig angrebne Ejendom. Hans Fader higede ængstelig efter Niigdomme; beregnede aarlig i Forvejen, hvormeget hans særdeles gode Kalds Indkomster i dette Aar kunde formæres, undertrykte de Fattige ved

ved Nager, var haard og ubojelig ved Tiendetagen og Afgieters Inddrivelse, forsømte sine Børns Opdragelse, som han haabede at efterlade en stor Formue og var ganske det Modsatte af det han lærte.

En hastig Død befriede Sognet fra denne uværdige Præst, og hindrede hans Formues videre Formeerelse. Vel var den endnu betydelig og fuldkommen tilstrækkelig til Børnenes videre og bedre Opdragelse og til Enkens Underholdning, dog var det langt under Præstens Forhaabninger, hvis sidste Livs Djeblikke forbittredes især derved, at Døden alt for tidlig bortrev ham fra sine gierrige Døster. — Ingen sørgede over denne daarlige Mand, selv hans egne sørgede kun for et Syns Skyld; thi han besad ikke deres Agtelse, og uden Agtelse er Kierlighed kun en tom Lyd.

Anton gif i sit 11te Aar, da Faderen døde, og maaskee det endnu var lykkedes en klog Opdrager, at føre den hidtil vildledte paa rette Vej, men hans Moder var den Tid ikke at bevæge til at lade ham komme fra sig; hun drog med sine Børn til en nærliggende lille Kjøbstad og gjorde sit

Huus til et Middelpunkt, hvor daglig Selskab indfandt sig, paa hvilket det gode ærlige Rygte havde meget at udsætte. Hun var inderlig glad ved at have undgaaet det Eremit-Levnet paa Landet, som hun kaldte det endnu i en Tid, hun ikke ganske var følesløs for det selskabelige Livs Glæder, og søgte nu ganske at fyldestgøre sig ved dets fuldkomne Nydelse. Ikke allene hendes Formue leed ved denne daarlige Lyst; men det, som endnu var værre, hendes Børns Opdragelse blev endnu mere forsømt; thi her i Byen var der endnu mere Leilighed til at forvildes, sette Exempler her mere anstikkende end i Weltenthal.

Anton stedse selvraadig, glemte ikke som en Dreng paa 12 Aar at forsøge at blive en Mester i alle den Alders Skarnstykker og at overgaae alle sine mange Kammerater. Den Huuslærer, som skulde undervise ham i de første Begyndelses-Grunde, (thi i sit 12te Aar forstod han endnu intet) denne gode ærlige gamle Mand gjorde han snart til et Formaal for sin Spot, og drev ham ved ideltg Drillen tilsidst ud af Huset. En lige

Skiebne

Skiebne havde endnu 3 andre Lærere, af hvilke kun een udholdt det 2 Maanedes, og Moderen belønnede i Almindelighed sin kiære Sønns skarnagtigste Streger med en Smil, som hun selv, naar hun til Synne blev vreed, meget slet kunde skule, eller hun og kaldte den fornærmede Lærer en suurseende Pedant, som vilde lægge Lænker paa Drengens Munterhed. Kort: hun bidrog daglig til Drengens meer og meer stigende Fordærvelse, som allerede var bleven til en Snak over hele denne lille Bys.

Nu skulde da Skolen i en vis Rigskstad modtage, forbedre og danne den 13 Aarige Anton; men desværre var ogsaa her hos endeel af Lærerne kun liden Villie, hos andre liden Kraft til at gjøre dette, og i denne Skole herskede et hemmeligt Onde, som hos den største Deel af de unge Mennesker nedtrykte det ædelste Anlæg; hemmelige Laster gik i Svang, over hvis stemme Følger Menneskehedens Skyes-Aand maatte græde. —

Man saa her Drenges blege og visne, som neppe svinglende kunde slæbe sig frem, deres skamfulde Djekast, der undveeg ethvert mødende, for-
raabte

raadte dem, og paa deres Ansigts gule Hud stod malet deres Forbrydelse med tydelige Træk. — Hjerttet maatte bløde paa enhver Menneskeven, der saae denne Skare af Dreng og opvoksende Unglinge.

Antons Ulykke steg ved denne nye Forbindelse et høiere Trin; et Bink fra hans nye Kammerater var nok til at gjøre ham lig den La-
stefuldeste iblandt dem. Ligesom hans Legem blev angreben, ligesaameget ja endog mere leed hans Sielekræfter, og til den desuden slette Lyst til at lære søjede sig endnu Mangel paa Huskommelse, indvortes Uro og Tungsind. Til Lykke for den hele Skole dræbte en fuldkommen Afkraftning en af de braveste og meest agtpaagivende Discipler, som havde ladet sig henrive ved de andres Exempel. Inden han døde, bad han sin bedrøvede Fader om Tilladelse, endnu engang at see de fleste af sine Med-Disciple i Nærværelse af nogle af deres Lærere. Da disse grædende stode omkring hans Seng, lod han sig reise op, tilstod offentlig sit forhen hemmelige Feiltrin og besvor sine Ungdoms-Venner med hede Taarer, som nedfaldt af

af hans blege Kinder, at betragte hans tidlige Død som et advarende Exempel, og igien at lægge Vind paa Dyden. Han nævnede sine Forfædere, blandt dem var og Anton. Den ulykkelige Døendes sidste Kraft udtømmede sig i dette Optrin, han døde under den hæftigste Krampe i Nær-
værelse af Lærere og Dreng. De bedrøvede Forældre forbandede den Time, da de til denne Skole betroede deres Ungling, deres eneste Søn, hvis tidlige Henviisnen dog var affrækkende nok for mange, til fra denne Time at afholde sig fra disse hemmelige Synder. Ogfaa gjorde denne Skoles Forstander alvorlige Anstalter til denne Pestes Udryddelse, der liig Slangen skjuler sig under Blomsten, og som Uglen haver Lysen. —

Ogfaa Anton blev denne Gang reddet, hans Legeme styrkedes atter, hans Siels Kræfter opvaagnede; men hiin Letsind, Flygtighed og Hang til flette Streger, alle hans Udyder bemægtigede ham atter. Bedaaret af disse tænkte han ikke paa at gjøre nogen alvorlig Fremgang i Videnskaberne, og lærte af alt hvad der blev ham foresat kun saa meget, at han med alle Slags Kneb og ofte med

De:

Bedragerie og Løgn med Nød og Meppen undgik Prygl. Kun hos een af sine Lærere opholdt han sig med nogenledes Lyst, det var Stats-Musikanten, som gav privat I n f o r m a t i o n paa Violin, ikke en uduelig Mand i sin Kunst, men i øvrigt for-
dærvet baade paa Siel og Legeme. Ved saakaldte Opvartninger ved Bryllupper, ved Nattemusik og Dands hvor han spillede, var han bleven vandt til Gylderie, og var ret oplagt til at fortælle sine Disciple allehaande liderlige Streger. A n t o n slugede ret hvad han sagde, og udvidede snart Beskiendtskabet med denne Døgenigt saameget, at han tilbragte hver Fritime i hans Selskab, og var mere hos Musikanten end hjemme.

Bed disse Besøg i Musikanterens Huus blev der spillet, druffet, og begge Dele i en højst skadelig Overflodighed, den ene Last fødte den anden, og A n t o n var i en Alder af 16 Aar heel bekiendt med dem alle. Selv de Snarer, som Musikanterens Datter lagde for hans Ufkyldighed, undgik han ikke. Saaledes stoed den Fordeel, han haabede at høste af sin betydelige Fremgang paa Violinen, langt fra ikke i noget Forhold til den
uop-

uoprettelige Skade han derved leed, saavel paa Siel som Legeme, og saaledes kun fra den fletteste Side forberedt begav han sig til Universitetet i C.: den Tid herskede paa dette til Videnskaber indviiede Sted mere Ryggeløshed, end nu noget andet Sted, thi nu har man begyndt nøiere at prøve de studerendes indbildte Forrettigheder, og at vise dem tilbage inden deres tilbørlige Skranker; Dueller ere afskaffede, de forøøvelige Studenterordner ophævede, og gode Sæder trives just der, hvor man før allene fandt Naa- hed og Vanart; — Anton indfandt sig ved Højskolen i denne uheldige Tidspunkt, og saaledes som han var, kunde det ikke feile, at han jo sank stedse dybere. Ingen var her som advarede ham, ingen som han skulde lyde; ialt sin egen Herre stod han der som et Nov for alle Laster. Jeg skildrer Verden som den er, jeg bør ikke forskjønne den, den skrækkelige Sandhed maae ogsaa tydeliggjøres mine unge Venner i dette Billede, at den, der eengang frastiger sig Dyden og betræder Lasternes Bane, for det meste utilbagebringelig er forloren. Anton var det. Omtumlende fra eet

Drif:

Drickelaug til et andet, kunde ikke tænkes paa nogen sand Studeren, Bøger og Papirer laae unyttet hen, kun Dueller og Slagsmaal, Spil og sandfælsige Fornoisler afveklede i hans Times bestemmelser, og saaledes bortløb to Aar, uden at det bedaarede unge Menneske kastede et Blik paa sin rædselsfulde Forfærdning eller gjorde et Skridt til sin Redning. —

Daarrent i Førfknngen af det tredie Aar blev Byen E befoget af et omtrækkende Skuefpillerfelfkab. En nye Jubel for den Deel af de ftuderende Daarer, der anfaae Skuefpil fom en nye Leiligheds til at øde Penge og Tid, og daglig befogte Prøve og Forrelling. En af Skuefpillerinderne tiltrak fig Antons Dine, han fegte hendes Bekiendtfkab, gjorde hende Forøringer, gav hvad han havde, tog paa Puf naar han fattedes Penge, fkreu til fine Formyndere om nye Remiffer, og erholdt, inden Selfabet endnu forlod Byen, den trøflesløfe Efterretning, at han ikke tiere ffulde umage fig om Penge, da hans Fædreneary allerede var forødt, og fra hans Moder var intet at vente. — Jeg har allerede befkreuet mine Læfere hende, hun var
for

for kort siden død og havde endog efterladt sig Gæld, efter hvis Afbetaling intet mere blev tilovers. —

Antons Lestind skabte ham nu en nye Bane, da han saae sig nødt til at forlade den forrige. Han gjorde Aftale med Directeuren for Skuespillerelskabet, bortsneg sig hemmelig fra Byen C, og oppebiede dette Selskab i en nærliggende Bye, for derved som et nyt Medlem at giennemvandre den vide Verden. Antons Forsætning forbedrede sig derved ingenlunde, han saldt stedse dybere og havde nu, da han ofte manglede alt, tit Leilighed til at see sin skrækkelige Forsætning i dens sande Skikkelse; men disse Øjeblikke skede han omhyggeligen. Som Skuespiller fandt han kun maadelig Biesald, hans Hukommelse var svækket, og efter nogle flomme Roller, hvori han ganske blev udpeben, saae Directeuren sig nødt til at give ham Afseed, og hans nye Veninde vendte ham allerede Ryggen, da Kassen var tom, og ingen Forøringer mere kunde ventes. Een Tilflugt havde han allene tilbage: Violinen, thi paa dette Instrument havde

havde han stedsse svoret sig, og opnaaet en betydelig Færdighed. Med denne vandrede han fort, tvivlsraadig, hvad han nu skulde gribe til. En Hverver gik ham just forbi, tiltaaleden vor unge Anton; denne Versindige gav hans Forslag et tilsyneladende Biesfald; fort inden Aften kom, havde Anton modtaget Penge som Soldat; vel var han meget drukken, da man satte Fiedren i hans Hat; vel forsikrede han Morgenens efter, at han ingen Haandpenge havde modtaget, de vare ham i hans Drukkenskab hemmelig tilstufne; men alt dette hjalp intet, han maatte vandre til Regimentet og der lære Exercitsen under Underofficiers-Stoffens Vink; rigtig nok faldt det ham haardt, blinde hen at maatte adlyde, da han hidtil havde stuet Arbejde, og ikke var vandt til Lydighed. Endnu inden han havde svoret ved Fahnen, tænkte han allerede paa Middel til hemmelig at undvige og herved igjen at erholde sin tabte Frihed. Fortumlet af disse Planer, naget af sin opvaagnede Samvittighed, var hans Tilstand høist sorgelig. Den mindste Forseelse blev haardt straffet, og Døden syntes ham en Lykke imod et saadant Liv.

Liv. I en mørk stormende Nat deserterte han fra sin Post, han ravede omkring i Mørket, krøb meer end løb, og hørte snart Deserteurskuddet efter sig, og fornam ved Siden af sig Husarhestenes Brincken, hvis Ryttre vare udsendte for at indhente ham; bævende over alle sine Lemmer stulte han sig i det høje Korn paa Marken. — Vækket af den næste Nats Mørke, kom han videre og øjnede endelig den Flod, der udgjorde Grændsen, denne var saa vel besat med lette Tropper, at han allene ved et Lykketref kunde slippe over ubemærkt, dog lykkedes det denne dristige; først da han allerede havde naaet Strandbredden og, tiende sine Kræfter, kasted sig i Floden, saae een af de Feltposter ham, som i behørig Graastand fra hinanden bevogtede Grændsen. — At see ham og affyre Geværet var et Djebliks Sag, og Anton's Jammerkrig paafulgte ligesaa hurtig, thi han blev truffet i Laaret, og følte en brændende Smerte, dog holdt det varme Dnske igien at sætte sig i Frihed ham ved fulde Sandser; han behøvede kun at lade Hænderne synke, og Døden skulde befriet ham paa Djeblikket; men An-

ton lod Hænderne ikke synke. Kierlighed til Livet, det blive end det elendigste, og Frygt for Døden, der gienkaldte ham alle hans Synder, afholdt ham fra at blive en Selvmorder, han haabede at faae Benaadning, om han vendte tilbage, og saaledes anstrængede han sine sidste Kræfter for at svømme tilbage til den nyelig forladte Strandbred. Saasnart han havde naaet den, sank han sandsestløs til Jorden.

Da den arme Anton kom til sig selv igjen, laae han bunden paa en Bogn, paa hvilken han skulde bringes tilbage til Regimentet. Gaaret, kun slet forbunden, syg paa Siel og Legeme, kom han hertil. I Fængselet fik han vel nogen Pleje, men dog kun maver, og hans Saar begyndte knapt at læges, førend man i en Krigsret dømte ham til Spidsroed; den arme hørte sin Dom med Bæven; nu ønskede han længselsfuld Døden; men den kom ikke, han udstod sin Straf; liig en Død slæbte man ham til Sygehuset; her opvaagnede han kun til nye Qualer. — Al med det Liv, til hvilket han nu vendte tilbage, gjorde den indvortes Dommer ogsaa sine Rettigheder gjældende, og overrøste den Ulykkelige
med

med de meest kvalende Vebreidelser. Hans hele Liv med alle de Skurkestræger, ved hvilke han havde vanæret det, stod for ham, som en Række af Billeder og bestandig maatte han henvende sine Øjne hertil. Den smertende Eensomhed var ham meest piinlig. Ogsaa brød Saaret op igjen og blev flattere, han laae meget syg og kom sig igjen, for længere majsommelig at bære paa et sygt Legeme; da han forlod Sygehuset, saae man at han var udygtig til Tienesten, man gav denne Hielpeløse da Afskæd og skikkede ham ud af Landet. Bedrøvet søgte han sin Fødeby. Ak! det var en beklagelig Tilbagereise til Fædrelandet; sit Underhold fik han hos godbædige Menninger, som han bad om Almisse.

Saaledes ifklædt sin Soldaterstands pialtede Levninger, naaede han den Bye hvor han var født, i en Alder neppe 30 Aar, forældet, elendig og andre til Byrde; Taarerne rullede ham ned af Kinderne, da han fra den nærmeste Banke saae Kirken og den tæt ved liggende Præstegaard, et hvert Billede af hans Ungdoms Aar hrøvede sig imod ham, en Feber-Kulde rystede hans hele Krop,
han

han fastede sig udmattet ned under en Eeg, under hvilken mangen lykkelig Time for ham i hans Ungdoms Baar var henrunden; alt hvad han saae, erindrede ham om hans spildte Lykke, enhver Lyd, han hørte, foruroeligede ham. — Nu slog Klokkeren i Kirken, dens Lyd opfyldte ham med nye Gysen, han udbroød i lydelige Klager, veemodig løftede han sine Blik mod Himmelen. — Ak, hvorfor lod jeg mine Ungdoms Aar ile unyttede bort, saaledes klagede han. Forsørget, velhavende og lykkelig kunde jeg have været, isteden for jeg nu som en forladt Betler seer en elendig Fremtid i Møde. O hvor ulykkelig gjør ikke Betfind, hvor haardt straffe ikke Ungdoms Udsvævelser sig selv; mit hele tilkommende Liv vil kun blive en Kiæde af Jammer og Elendighed; thi med et sygeligt Legeme og en fordærvet Siel kan jeg ikke blive til nogen Nytte, — for stedse bliver jeg ulykkelig, — saaledes klagede den arme Anton, offrer ham, unge Venner, en Medlidenheds Taare, og vogter Eder selv for det første Stridt til et uordentlig Levnet. En Vonde gik just forbi Eegen, Anton kiendte denne gamle Mand, han havde ene gang

gang været Forpagter paa hans Faders Gods, og saa for den Gamle syntes disse Træk at være bekiendte, han blev staaende og kiendte Præstens Anton; ikke et Ord, kun Jammer: Taarer kunde han frembringe; Bonden gråd med, uden at tale reiste han den elendige op og førte ham til sin Hytte, maalløse vare de begge paa Veien derhen. — Her plejede Bonden sin forladte Giest, han, hans Kone og Børn gjorde ham alle til Gode, Anton fik snart Kræfter igien, og nu vilde han hiertelig gierne arbejde, dyrke Jorden og være taknemmelig; og naar han om Aftenen kom hjem, omringede de andre Bønder, unge Karle og Drenge i Byen ham, og da fortalte han dem redelig og sandfærdig sine Begivenheder, advarede og med Taarer bad Ungdommen, at være lydige, flittige og afholde sig fra uanstændige Lyster; og Fædrene besvor han ved sin Ulykke og ved deres egen Noe i Graven at opdrage deres Sønner vel, og ikke blindt hen elske dem, som hans Fader havde gjort. — Saaledes nyttede han sin Ulykke, men med Arbeidet vilde det ikke gaae saa got, hans Legem var i Noorden, ved enhver Forandring i Veirliget leed han heftige Smærter, var tungsindig og elendig; — nu erindrede han sin forrige Færdighed

paa Violinen, dermed kunde han maaskee nogenledes sikke sit Udkomme. Hans gode Bert gif selv med ham til næste Riststæd og købte en Violin til ham. Anton smilede venlig, da han prøvede det første Strøg paa den. Taknemmelig trykte han sin Belgierers Haand. Endnu gif det got, endnu spillede han bedre end alle Egnens Spillemand. Overordentlig Glæde var der i den hele Bye, da han den første Aften lod sin Kunst høre, alle stimlede til, unge Karle og Piger, Mænd og Koner glædede sig med ham. Den gamle Forpagter grød. Scenen endtes med en Dands og rigelige Gaver til Anton.

Endnu lever han, den gamle Forpagters Huus er hans Boelig; men herfra reiser han til alle Markedet og Messer og spiller paa sin Violin, overalt er han elsket og got lidt; ikke holdes noget Brøllup, intet Bærfel, ingen Kirkemusik, hvortil Anton fra Wellenthal ikke er bestilt, og fra hvilket han ikke rigelig belønnet vender tilbage.

Han udmærket sig fra de andre Landsbye-Spillemand ved en større Færdighed og ved en særdeles ordentlig, sædelig og god Opførsel. Han har allerede købt en fortreffelig Violin og har i

Sinde

Sinde at reise til Kjøbstæden, for der at givellu-
 derviisning i Musik; Forpagterens yngste Datter
 Maria er villig til at følge ham derhen, naar
 hendes Fader tillader at hun ægter Anton, og
 den hele Bye siger, at den gamle vil rigelig ud-
 styre hende og give den forbedrede Anton hende
 til Kone.

K a r l

En Scene af det huuslige Liv.

Karl var den eneste Frugt af Kronthals lykkelige Ægteskab. Saameget hans mangfoldige Gaver udmærkede ham blandt alle Drengene af hans Alder, ligesaa elskværdig gjorde og den Æmhed ham, med hvilken han hængte ved sine Forældre, og den usminkede Lydighed, hvormed han opfyldte alle deres Ønsker. Hans Moder var egentlig hans Opdragerinde, og det (som ikke alle-tider er Tilfældet) her var hans Opdragelse i gode Hænder. Forretninger holdt Faderen ude en stor Deel af Dagen, og naar han kom hjem, fandt han daglig nye Anledning til at takke Forsynet for en saadan Kone og en saadan Søn.

Karl var 7 Aar gammel, da hans og Faders lykkelige Dage bleve ved en høist bedrøvelig Hændelse formørkede; A m a l i a, saa heed Kronthals Kone, skienkede sin Mand en Datter og Karl en Søster, der ganske lignede denne takkelige Dreng. Venner og Naboer glædede sig ved en saa god Families Tilværelse, og saasnart Varselkonen havde forladt Sengen, kom Veninder og

De:

Bekjendte for at besøge hende og underholde sig selv og hende i hendes Eensomhed. K r o n t h a l sad i sit Arbejds-kammer omringet af Akter og Bøger, K a r l var hos sin Moder; da opkom paa eengang en forvirret Allarm i Huset, Folkene løb ilende frem og tilbage, K r o n t h a l hørte tydelig deres Jammer: Klager, K a r l s lydelige Skrig og nogle Trøste: Ord af en Fremmed. Bedøvet af Skæk ilede han til Giestekammeret. — At hvilket Syn for den gamle Mand; A m a l i a var just sandsejls baaret i Sengen; en uforsigtig Tienestepige havde spildt en Staafuld brændende Spiritus, som hos fornemme Folk bruges til at hede Themaschinen med, paa den svage Børns bryst, og forbrændt det saa skrækkelig, at den hentedede Læge tvivlede om hendes Redning. Vel blev intet Middel uforsøgt for at lindre denne gode Kones Qualer og igjen at helbrede hende; vel veeg K r o n t h a l ikke fra den arme Kones Seng, gav hende selv ethvert lindrende Middel, vaagede hos hende Natterne igiennem; men al Omhue var omsonst. Branden greb om sig og efter 3 Dages Forløb døde A m a l i a. Hendes sidste Suk anraabte Betsignelse over Mand og Børn; hendes sidste Ønske var at blive begravet paa hendes Yndlingsstød i Haven, hvor hun saa tidt havde dvælet i eensomme Betragtninger eller ved Siden af sin Mand følt sig lykkelig ved K a r l s Børneleeg. K r o n t h a l sørgede for dette Ønskes Opfyldelse. K a r l leed udsigelig, han var just nærværende ved hiin skrækelige Begivenhed, og faldt i en Sygdom, der nær havde kostet ham Livet.

Givet. Saaledes stod Kronthal færdig for at lide et dobbelt Tab; man skulde Moderens Død for Karl, han havde vist døet, hvis man havde meddeelt ham denne Efterretning. Sag ofte han for nogle Dieblikke opvaagnede af sin Sydoms Slummer, saa ofte han aabnede Munden for at tale, var det hans Moders Navn han først frembragte, Spørgen om hendes Befindende var det meest magtpaaliggende for ham, og neppe kunde han ved Forestillinger og Venner hindres fra at forlade Sengen, for selv at see sin Moder. — Men hun laae allerede i Jordens kolde Skød. Karls Sygdom var haardnakket, allerede fremspirede de første Græsstraaler paa Moderens Grav, allerede stod en simpel Mindesteen, som viste hendes Navn paa det Sted i Haven, hvor hun laae, og endnu nøiede Sundheden med atter at komme tilbage til denne gode Dreng; hans Kinder mangledes den Nødme, hvormed de tilforn vare prydede, hans Legem den Kraft, der før var denne muntre Dreng saa egen. Enhver befrygtede, at en tørrende Feber vilde gjøre en Ende paa hans Liv, endog inden Løvens faldt af Træerne. — Kronthal fordoblede enhver Omhyggelighed for sin dyrebare Søn, enhver fra Arbeide ledig Time opoffrede han ham, og forsødede ham hans eensomme Liv saa got han kunde. Drengens Spørgsmaal om sin Moder undveeg han; men det lyfledes ham ikke længere. En Morgen kom Karl ham med aabne Arme venlig i Møde; det syntes som den lette Søn havde givet ham nye Kræfter. Fader! figre Fader! raabte han til ham, jeg

jeg har seet min Moder. Da jeg sov, stod hun for min Seng, og klappede mine Kinder og kysede mig; hun var skint og holdt klædt, og holdt ret meget af mig. Vel er min Moder død, det har du dulgt for mig, kiære Fader, føjede han rørt til, men nu veed jeg dog hvor hun er, nu er jeg lykkelig — naar jeg engang dør, kan jeg finde hende igjen, og saa længe jeg lever, vil jeg dobbelt elske dig, Fader, af Kierlighed til Moder, som man har begravet. — Kronthal fældede hyppige Taarer ved denne sin lille kiære Søn uventede Tiltale, blussende omarmede han ham, ja — sagde han, din gode Moder er gaaet foran os til hiin bedre Verden, hvor vi igjen vil finde hende, naar vi i Livet have handlet retskaffent og ædelt, som hun. I Haven ligger hun, hvor vi saa ofte glade tilbragte Tiden ved hendes Side, paa det Sted hvor hun selv plantede Blomster, og alle Blomsterne blomstrede skønnere, fordi hun passede dem. Karl glemte omhyggelig sin Faders Tale i Hjertet; men det loed ikke til, at Overbeviisningen om Moderens Død atter var skadelig for hans lige saa langsomt tilbagevendende Sundhed; tvertimod, han kom sig daglig mere og mere, og gik nu igjen omkring i Husets Værelser, mindre paapasset end forhen.

Det var en skøn Dag da Kronthal forlod sit eensomme Hus for at rygte sine Forretninger i Byen. Karl tog en glad Afsted med ham; først henimod Aften kom Faderen tilbage, Karl var ikke at finde i det hele Hus. Tjenestefolkene havde ikke passeret paa ham. Kronthal gien-

giennemsøgte alle Børelser og raabte paa ham med ængstelig Bedrøvelse; men intet Svar fra Karl, han fandt Havedøren aaben; maaskee er han her, har forvildet sig i det wiide Anlæg og udmattet faldet overende. Kront Hals Angest steg ved denne Tanke. Han ilede igiennem de krumme Gange, ubemærkt kom han hen til det Sted, hvor den simple Mindesteen stod over Amalias Grav; ved Graven knælede Karl og græd, han merkede ikke Faderens Komme og denne stod stille, for ei at skrække den Pille. Karl slyngede sine smaae Arme om Stenen og kyskede den, han kyskede Jorden, som skjulede Moderens Skygge. Ja Moder, raabte han med Taarer i Øjnene, jeg vil blive ret god og brav, paa det at jeg kan gjøre Fader Glæde, og engang, naar jeg døer, komme derhen hvor du er.

Kront hal opløstede Drengen med glad Beemod. Bessyt guddommelige Forsyn denne smme Dreng, sagde han, giv ham Sundhed og Styrke, paa det at han kan opfylde sit Løfte og blive lykkelig her og hisser; paa sine Arme bar han Drengen tilbage til Huset. Snart var han fuldkommen helbredet, og opvokrede til sin Faders Glæde, den ædle Følelse, som han allerede saa tidlig yttrede, veeg ikke fra ham, blev hans Skytsaand i den farlige Unglingsalder og blev hans Staldbroder som Mand og Olding.

